

садівництва. – 2013. – Вип. 82. – С. 249-259. – Режим
дост.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/zhpumus_2013_82_41

2. Україна: сільське господарство
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScH8tu7S5VSEgVeqMOEVi0W2YkeNv1nSEJqANG6p1MFihA/viewform?usp=sf_link

Annotation: The problem of the origins of the formation of the logical and conceptual apparatus of horticultural terminology is raised.

Key words: conceptual system, concept, category, term, terminology.

УДК 338.432-021.414

DOI 10.31521/978-617-7149-78-0-104

ЦІННІСНИЙ ВИМІР АГРАРНОЇ ПРАКТИКИ

Мірошкіна Н.В., канд. філос. наук,
Миколаївський аграрний університет
e-mail: minava7306@gmail.com

Анотація. Визначено ієрархію цінностей, які визначають смисл аграрної практики. Показана відмінність цінностей аграрної практики від інших груп соціальних цінностей.

Ключові слова: аграрне виробництво, сенс, суспільство, оцінка, гроші.

Будь-яка діяльність людини визначається певними смислами. Це також відноситься до аграрної практики. Під час аграрної діяльності людина створює матеріальні цінності, що забезпечують існування людства. Але значення аграрного виробництва знаходить вираз не тільки в матеріальних, як правило, економічних оцінках. Смисл його існування закладається цінностями вищого порядку, що визначають загальну долю існування людства.

Аграрну практику як соціальний та людиновимірний процес детермінують три групи цінностей.

Першу групу складають імперативні або абсолютні цінності, які є невід’ємними орієнтирами всіх проявів людської діяльності і основою буття людини. До таких цінностей відносяться добро, віра, любов, надія, краса. Вони мають позаекономічну природу, буттєво нескінченні та вічні, задають загальну спрямованість розвитку господарства, через них співвідносяться сенс життя людини, сенс існування суспільства та сенс господарської діяльності як всього суспільства, так й окремої людини. Саме ці цінності визначають творчий аграрному виробництву, роблять його не тільки сферою, де створюються умови для сучасного існування людства, але й надають умови для само актуалізації людини (конкретного працівника).

Другу групу складають іманентні цінності - більш «заземлені» та функціональні в аграрній практиці. Вони оказують конкретний вплив на суб’єктів аграрної діяльності через механізми стимулювання, контролю, управління, мотивації, стимулювання. Такими цінностями є раціоналізм,

прагматизм, утилітаризм, корисність, ефективність. Саме вони визначають використання матеріальних та нематеріальних ресурсів, створення продукції, що необхідна для задоволення об'єктивних потреб та суб'єктивних інтересів не тільки учасників аграрного виробництва, а й людства в цілому.

Третю групу цінностей можна назвати інноваційними або кон'юнктурними. Вони визначаються соціально-економічними, соціально-політичними, культурними та екологічними умовами господарювання в конкретній історичній час. Ці цінності дуже динамічні: в різні часи їх актуальність не однакова. До таких цінностей можна віднести економічну спеціалізацію, соціальне партнерство, конкуренцію, зайнятість, відносини власності, соціальну відповідальність, соціальну справедливість, соціальну та економічну безпеку, креативність, передбачуваність, прогресивність. Такі цінності лежать в основі конкретних виробничих рішень суб'єктів аграрної практики та можуть бути варіативними. Кон'юнктурні ціннісні характеристики конкретної господарської діяльності залежать від конкретних фаз економічних циклів.

Цінності, що лежать в основі аграрної практики мають принципові відмінності від тих, що знаходять прояв в інших сферах життя суспільства (наприклад, в політиці, мистецтві, релігії, моралі). Вони йдуть далше, ніж просто оцінка сприйняття речі або визначення «що таке добре, а що таке погане».

Відмінність цінності аграрної практики, особливо кон'юнктурної, полягає в тому, що результат оцінки визначається в ході співвідношення, виміру корисності і тут він отримує кількісний вираз. Таким чином, кількісний вираз результату оцінки, що отримується при порівнянні корисності благ визначає межу між різними типами цінностей. Цінності, що відносяться до другої та третьої групи завжди знаходять свій вираз в грошах. Як судження о корисності благ, що виражені кількісно, цінність стає підставою для раціональної поведінки суб'єктів господарювання. Доки результат оцінки не отримав свого кількісного виразу, цінність залишається в сфері етичного та метафізичного, тобто за межами конкретної аграрної практики.

Таким чином, цінності аграрної практики не тільки формують смисли аграрної діяльності, але й визначають конкретні підходи до її організації та виступають інструментом оцінки її ефективності.

Abstract. A hierarchy of values is identified that define the meaning of agricultural practice. The importance of the values of agricultural practice compared to other groups of social values is shown.

Key words: agricultural production, sense, society, assessment, money.